

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการเตรียมความพร้อมของประเทศไทยต่อการจัดการความปลอดภัยของสารเคมีด้านผลิตภัณฑ์สำหรับผู้บริโภคโดยระบบสากล GHS เพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเป็นการวิจัยประยุกต์โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง

ประชากรคือ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความปลอดภัยของสารเคมีด้านผลิตภัณฑ์สำหรับผู้บริโภค ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนที่เลือกมาอย่างเฉพาะเจาะจงเพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1.1 กลุ่มตัวอย่างเพื่อการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้แทนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความปลอดภัยของสารเคมีด้านผลิตภัณฑ์สำหรับผู้บริโภคที่เลือกอย่างเฉพาะเจาะจงตามแผนยุทธศาสตร์การจัดการสารเคมีแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ.2555 -2564) จำนวน 20 คน จาก 20 หน่วยงาน (ภาคผนวกที่ 4) ดังนี้

ภาครัฐ

- (1) สำนักควบคุมเครื่องสำอางและวัตถุอันตราย สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
- (2) ศูนย์พัฒนานโยบายแห่งชาติด้านสารเคมี กองแผนงานและวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
- (3) สำนักควบคุมวัตถุอันตราย กรมโรงงานอุตสาหกรรม
- (4) สำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร กรมวิชาการเกษตร
- (5) กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
- (6) สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.)
- (7) กองกำหนดมาตรฐานอุตสาหกรรม สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.)
- (8) เศรษฐกิจอุตสาหกรรมระหว่างประเทศ สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.)

ภาคเอกชน

- (1) กลุ่มอุตสาหกรรมเคมี สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
- (2) คณะกรรมการ Responsible Care ดูแลด้วยความรับผิดชอบ กลุ่มอุตสาหกรรมเคมี สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
- (3) ฝ่ายสิ่งแวดล้อม กลุ่มอุตสาหกรรมเคมี สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

- (4) สมาคมผู้รับจัดการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ
- (5) สมาคมผู้ประกอบการธุรกิจวัตถุดิบอินทรีย์
- (6) สมาคมส่งเสริมความปลอดภัยและอนามัยในการทำงาน (ประเทศไทย)
- (7) การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

ภาคประชาชน

- (1) สมาคมพิทักษ์ประโยชน์ผู้บริโภค
- (2) มูลนิธิเพื่อผู้บริโภค
- (3) สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย
- (4) มูลนิธิบูรณะนิเวศ
- (5) สภาเครือข่ายกลุ่มผู้ป่วยจากการทำงานและสิ่งแวดล้อมแห่งประเทศไทย

1.2 กลุ่มตัวอย่างเพื่อการอภิปรายกลุ่ม ผู้แทนคณะกรรมการประสานนโยบายและแผนการดำเนินการว่าด้วยการจัดการสารเคมีที่เกี่ยวข้องกับด้านนโยบาย และด้านกฎหมายภายใต้พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย (คณะกรรมการวัตถุอันตราย) และแผนยุทธศาสตร์การจัดการสารเคมีแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ.2555 -2564) จำนวน 15 คนเพื่อการอภิปรายกลุ่ม (Focus Group) ทั้งนี้ผู้แทนฯ จะเลือกอย่างเฉพาะเจาะจงตามคำแนะนำของศูนย์พัฒนานโยบายแห่งชาติด้านสารเคมี กองแผนงานและวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการอาหาร และยา และตามความสะดวกและความยินดีให้ข้อมูล (ภาคผนวกที่ 5) ดังนี้

ภาครัฐ

- (1) สำนักควบคุมเครื่องสำอางและวัตถุอันตราย สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
- (2) ศูนย์พัฒนานโยบายแห่งชาติด้านสารเคมี กองแผนงานและวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
- (3) สำนักควบคุมวัตถุอันตราย กรมโรงงานอุตสาหกรรม
- (4) สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค
- (5) กรมศุลกากร
- (6) กรมปศุสัตว์
- (7) กรมการขนส่งทางบก
- (8) กรมวิทยาศาสตร์บริการ

ภาคเอกชน

- (1) กลุ่มอุตสาหกรรมเคมี สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
- (2) คณะกรรมการ Responsible Care ดูแลด้วยความรับผิดชอบ กลุ่มอุตสาหกรรมเคมี

สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

- (3) สมาคมผู้ประกอบการธุรกิจวัตถุดิบทราย
- (4) การท่าเรือแห่งประเทศไทย
- (5) สมาคมอรัรักษาพีชไทย
- (6) ศูนย์ความเป็นเลิศด้านการจัดการสารและของเสียอันตราย

ภาคประชาชน

- (1) สภาเครือข่ายกลุ่มผู้ป่วยจากการทำงานและสิ่งแวดล้อมแห่งประเทศไทย

2. เครื่องมือการวิจัย

2.1 ชนิดของเครื่องมือ

1) แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง (Structured In-Depth Interviewing Form) สำหรับสัมภาษณ์ผู้แทนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความปลอดภัยของสารเคมีด้านผลิตภัณฑ์สำหรับผู้บริโภค (ภาคผนวกที่ 2)

2) แบบประเด็นการอภิปรายกลุ่ม (Focus Group Discussion) สำหรับผู้แทนคณะกรรมการประสานนโยบายและแผนการดำเนินการว่าด้วยการจัดการสารเคมี (ภาคผนวกที่ 3)

2.2 การสร้างเครื่องมือ ศึกษาข้อมูลจาก

1) Purple Book GHS (2013) แผนยุทธศาสตร์การจัดการสารเคมีแห่งชาติฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2555-2564)

2) แผนยุทธศาสตร์การจัดการสารเคมีแห่งชาติฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2555-2564)

3) การวิเคราะห์สถานการณ์การจัดการความปลอดภัยของสารเคมีด้านผลิตภัณฑ์สำหรับผู้บริโภคโดยระบบสากล GHS ในประเทศไทย

2.3 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ความตรงของเนื้อหา (Content Validity) ตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญเรื่องระบบสากล GHS (รายละเอียดในภาคผนวก 1) โดยการหาค่า IOC (Item Objective Conguence Index) ซึ่งกำหนดว่า ในแต่ละข้อคำถาม ถ้าเห็นด้วย ให้ค่า = 1 ไม่เห็นด้วย ให้ค่า = -1 และ ไม่แน่ใจ ให้ค่า = 0 โดยแต่ละข้อต้องมีค่าคะแนนไม่น้อยกว่า 0.5 จึงจะใช้ได้ เครื่องมือที่ผ่านการตรวจสอบแล้วของผู้เชี่ยวชาญแสดงไว้ในภาคผนวกที่ 1

โครงการวิจัยนี้ได้ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ในการประชุมครั้งที่ 3/2558 วันที่ 22 กันยายน 2558

3. วิธีดำเนินการวิจัย

- 1) วางแผนการดำเนินงาน
- 2) ศึกษา รวบรวม และวิเคราะห์สถานการณ์การจัดการความปลอดภัยของสารเคมีโดยระบบสากล GHS ในประเทศไทยจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความปลอดภัยของสารเคมีด้านผลิตภัณฑ์สำหรับผู้บริโภค ซึ่งประกอบด้วย แผนยุทธศาสตร์การจัดการสารเคมีแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ.2555 -2564) เอกสารวิชาการและอินเทอร์เน็ต
- 3) นำข้อมูลที่ได้มาจัดทำแบบสัมภาษณ์เชิงลึกสำหรับผู้แทนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความปลอดภัยของสารเคมีฯ และประเด็นในการอภิปรายกลุ่มสำหรับผู้แทนคณะกรรมการประสานนโยบาย และแผนการดำเนินการว่าด้วยการจัดการสารเคมีเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมของประเทศไทยต่อการจัดการความปลอดภัยของสารเคมีด้านผลิตภัณฑ์สำหรับผู้บริโภคโดยระบบสากล GHS เพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
- 4) ตรวจสอบคุณภาพแบบสัมภาษณ์เชิงลึกและแบบประเด็นการอภิปรายกลุ่มโดยการหาความตรงกับผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการความปลอดภัยของสารเคมี 3 คนและหาความเที่ยงโดยนำไปทดสอบกับผู้แทนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อตรวจสอบความเข้าใจ
- 5) แก้ไขและปรับปรุงแบบสัมภาษณ์เชิงลึกและประเด็นในการอภิปรายกลุ่ม
- 6) สัมภาษณ์เชิงลึกผู้แทนที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมความพร้อมของประเทศไทยต่อการจัดการความปลอดภัยของสารเคมีด้านผลิตภัณฑ์สำหรับผู้บริโภคโดยระบบสากล GHS เพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
- 7) วิเคราะห์เนื้อหาที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ฯ
- 8) จัดการอภิปรายกลุ่มกับผู้แทนคณะกรรมการประสานนโยบายและแผนการดำเนินการว่าด้วยการจัดการสารเคมีเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมของประเทศไทยต่อการจัดการความปลอดภัยของสารเคมีด้านผลิตภัณฑ์สำหรับผู้บริโภคโดยระบบสากล GHS เพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
- 9) วิเคราะห์เนื้อหาที่ได้จากการอภิปรายกลุ่ม
- 10) จัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของการเตรียมความพร้อมของประเทศไทยต่อการจัดการความปลอดภัยของสารเคมีด้านผลิตภัณฑ์สำหรับผู้บริโภคโดยระบบสากล GHS เพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเสนอต่อคณะกรรมการประสานนโยบายและแผนการดำเนินการว่าด้วยการจัดการสารเคมีเพื่อให้ข้อเสนอแนะอีกครั้งก่อนสรุปผลการวิจัย
- 11) สรุปผลการวิจัยและจัดทำรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จาก

- (1) ข้อมูลสถานการณ์ในการจัดการด้านความปลอดภัยของสารเคมีด้านผลิตภัณฑ์สำหรับผู้บริโภค โดยใช้ระบบสากล GHS ในประเทศไทยจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง
- (2) ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการอภิปรายกลุ่ม

